

rablemente, dando lugar a dúas posibilidades de actuación igualmente indesexables: ben ao outorgamento irresponsable das autorizacións de vertedura por órganos que non dispoñen da información nin da capacidade de control da actividade autorizada, ben á paralización da actividade administrativa de outorgamento de autorizacións até a aprobación da correspondente norma legal ordinaria, coas extraordinariamente negativas repercusións que tal opción comporta para a actividade de multitude de empresas que verten ás redes de colectores municipais.

Na súa virtude, en uso da autorización contida no artigo 86 da Constitución, por proposta da ministra de Medio Ambiente e despois de deliberación do Consello de Ministros na súa reunión do día 13 de abril de 2007,

DISPÓN O:

Artigo único. *Modificación do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo.*

Introdúcese un novo número 2 no artigo 101 do texto refundido da Lei de augas, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/2001, do 20 de xullo, coa seguinte redacción:

«2. As autorizacións de vertedura correspondenlle á Administración hidráulica competente, salvo nos casos de verteduras efectuadas en calquera punto da rede de sumidoiros ou de colectores xestionados polas administracións autonómicas ou locais ou por entidades dependentes delas, nos cales a autorización corresponderalle ao órgano autonómico ou local competente.»

Os actuais números 2, 3 e 4 do citado artigo 101 convértense respectivamente nos números 3, 4 e 5.

Disposición transitoria única. *Autorizacións en tramitación polos organismos de bacía.*

As solicitudes de autorizacións de vertedura que, de acordo co artigo único deste real decreto lei, lles corresponda emitir ás administracións autonómicas e locais ou a entidades dependentes delas e que se encontren en tramitación nos organismos de bacía, serán resoltas por aquelas.

Disposición derradeira primeira. *Título competencial.*

Este real decreto lei dítase ao abeiro dos títulos competenciais establecidos no artigo 149.1.22.^a e 23.ª da Constitución, que lle atribúen respectivamente ao Estado competencias exclusivas en lexislación, ordenación e concesión de recursos e aproveitamentos hidráulicos cando as augas discorran por máis dunha comunidade autónoma e en lexislación básica sobre protección do ambiente.

Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor.*

Este real decreto lei entrará en vigor o mesmo día da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Dado en Madrid o 13 de abril de 2007.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

MINISTERIO DE ECONOMÍA E FACENDA

7866 *ORDE EHA/962/2007, do 10 de abril, que desenvolve determinadas disposicións sobre facturación telemática e conservación electrónica de facturas, contidas no Real decreto 1496/2003, do 28 de novembro, que aproba o regulamento de regulación das obrigacións de facturación. («BOE» 90, do 14-4-2007.)*

As obrigacións relacionadas coa expedición e a conservación de facturas foron desenvolvidas, conforme as habilitacións legais previstas para o efecto, polo Real decreto 1496/2003, do 28 de novembro, que aproba o Regulamento de regulación das obrigacións de facturación.

Os artigos 17 e 18 do citado regulamento regulan a forma de remisión das facturas ou documentos substitutivos e, en particular, a remisión por medios electrónicos deses documentos, establecendo os procedementos mediante os cales se pode efectuar a remisión que, en todo caso, deben garantir a autenticidade da súa orixe e a integridade do seu contido. Polo seu lado, os artigos 19 e seguintes desa norma regulan a conservación de facturas ou documentos substitutivos e, especialmente, o artigo 21 regula a conservación deses documentos mediante medios electrónicos. Os artigos 18.3. e 21.3 establecen que o ministro de Facenda ditará as disposicións necesarias para o desenvolvemento e aplicación do establecido neses artigos.

Aínda que non os defina, cando a norma menciona as facturas ou documentos substitutivos refírese a aqueles documentos orixinais que conteñen os datos establecidos no propio regulamento. Trátase, por tanto, dos documentos que foron creados polos que están obrigados á súa expedición, tanto nos supostos en que a expedición foi efectuada por eles mesmos como cando foron expedidos polos destinatarios ou por terceiros actuando en nome e por conta dos citados obrigados á súa expedición.

Por tanto, só os orixinais das facturas e documentos substitutivos, ben como as copias e duplicados daqueles, terán o valor como comprobantes que a normativa tributaria respectivamente lles outorga, non tendo esta consideración os obtidos polos destinatarios sen a intervención e aceptación do obrigado á súa expedición, coas excepcións establecidas nesta norma, por non ficar garantida a autenticidade da orixe e a integridade do contido deles.

A xeneralización do uso das telecomunicacións e do correo electrónico para a remisión de todo tipo de mensaxes, incluídos entre eles o envío das facturas ou documentos substitutivos, fai necesario aclarar a validez legal dos remitidos en formato electrónico ao destinatario, debéndose aceptar esta práctica como válida na medida en que, como xa se indicou, incorpore medios que garantan a autenticidade da súa orixe e a integridade dos documentos así remitidos.

Ben que até época moi recente a sinatura electrónica recoñecida pola Administración tributaria era unicamente a xestionada pola Fábrica Nacional de Moeda e Timbre, actualmente incorporáronse ao catálogo de certificados electrónicos admitidos aqueles outros homologados pola propia Axencia Estatal de Administración Tributaria recollidos na súa páxina web, sendo todos eles admisibles para a sinatura electrónica de facturas. Non obstante, a presente orde aclara que calquera outra sinatura electrónica avanzada, baseada nun certificado recoñecido e xerada mediante un dispositivo seguro de sinatura das

reguladas no artigo 3.3 da Lei 59/2003, de sinatura electrónica, é plenamente válida.

Igualmente, a orde aclara os requisitos exixibles ás facturas electrónicas recibidas desde o estranxeiro que utilizan unha sinatura electrónica como medio para garantir a autenticidade de orixe e integridade de contido.

Noutra orde de cousas, o Real decreto 1496/2003, do 28 de decembro, atribúelle á Axencia Estatal de Administración Tributaria a competencia para autorizar certas prácticas sen a asignar a ningún departamento en concreto. Así sucede coas autorizacións previstas nos artigos 5.4, 18.1.c) e 19.4 do citado regulamento. Nesta orde defínese cal é o órgano competente, ben como os requisitos exixibles e o procedemento a seguir nestes supostos.

O artigo 19.1 do Regulamento que regula as obrigacións de facturación establece a obrigación, segundo for o caso, de conservar os orixinais ou as copias dos documentos que se enumeran no citado precepto.

Con carácter xeral, as facturas e documentos substitutivos débense conservar no soporte en que orixinalmente foron expedidos e recibidos, pois desta forma asegúrase a posibilidade de se poder verificar en todo momento que se trata de orixinais.

Como excepción, nesta orde prevese a posibilidade de que no caso de que o documento se reciba en soporte electrónico e veña asinado mediante un sistema de sinatura electrónica recoñecida ou calquera sistema de sinatura homologado pola Axencia Estatal de Administración Tributaria nos termos descritos no citado regulamento e nesta orde, o destinatario que dispoña da correspondente opción no seu dispositivo de verificación de sinatura poida imprimir o documento de forma lexible xunto ás respectivas marcas gráficas de autenticación, producidas segundo a especificación PDF 417, tal como se dispón na Resolución 2/2003, do 14 de febreiro de 2003, da Dirección Xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria, sobre determinados aspectos relacionados coa facturación telemática. A factura ou documento substitutivo así conservado é unha opción válida, pensada para posibilitar a conciliación dos intereses daqueles empresarios e profesionais que desexan expedir facturas electrónicas asinadas e os daqueles destinatarios que, pola súa reducida dimensión ou desenvolvemento tecnolóxico, desexan que a conservación de tales documentos se realice en papel.

No sentido oposto, asistimos a unha demanda crecente que solicita que se recoñeza a validez da dixitalización de documentos recibidos en soporte papel e permita a substitución dos documentos orixinais en papel polos correspondentes ficheiros que conteñan as imaxes gráficas e, consecuentemente, se poida autorizar a destrución de inxentes cantidades de papel que constitúen os documentos orixinais, cos conseguintes aforros na xestión, manexo documental e de arquivo, favorecendo desta maneira a redución de custos fiscais indirectos.

Esta dixitalización, no entanto, débese efectuar sen menoscabo da seguranza e garantías documentais que, como comprobantes, fornecen os documentos orixinais en papel, e que se pretende substituír, soporte en que, xeralmente, son expedidas e recibidas polos empresarios ou profesionais. Nesta orde régúlase un sistema de dixitalización certificado que permite equilibrar o interese público que representa a Facenda pública e os intereses daqueles empresarios e profesionais que desexan dispor dun arquivo ou base de datos documental de natureza informática que compile todas as imaxes gráficas das facturas e outros documentos ou comprobantes en papel, que deben ser conservados durante o prazo que resulta do disposto pola Lei xeral tributaria.

Para estes efectos, a orde define como dixitalización certificada a obtención dunha imaxe dixital fiel e íntegra do documento orixinal en papel que se pretenda substi-

tuír, cumprindo coas especificacións técnicas que se publiquen por resolución da Axencia Estatal de Administración Tributaria. Este proceso de dixitalización prevese que poida ser realizado polos propios obrigados tributarios ou por un terceiro prestador de servizos de dixitalización mediante o emprego en ambos os casos dun software de dixitalización certificado, cuxa homologación deberá ser solicitada polas entidades desenvolvedoras do software á Axencia Tributaria.

Así mesmo, especificanse os requisitos para obter a autorización dese software de dixitalización certificado por parte da Axencia Estatal de Administración Tributaria.

Na súa virtude, dispoño:

Artigo 1. *Obxecto.*

Por esta orde desenvólvense determinados aspectos relacionados coa remisión e conservación de facturas e documentos substitutivos no cadro do Real decreto 1496/2003, do 28 de novembro, que aproba o Regulamento de regulación das obrigacións de facturación.

Todas as referencias que se realizan no Regulamento de regulación das obrigacións de facturación ao concepto de factura ou documento substitutivo se deben entender realizadas ao documento orixinal no soporte físico ou electrónico que foi creado polo expedidor obrigado á súa realización e que foi remitido ou posto ao dispor do destinatario, con independencia de que o expedidor material sexa o propio suxeito pasivo, o seu cliente ou un terceiro que actúe en nome e por conta do suxeito pasivo e sempre que conte cos contidos exixibles conforme os artigos 6 e 7 do citado regulamento.

Artigo 2. *Remisión de facturas e documentos substitutivos.*

1. De acordo co artigo 17 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, a obrigación de remisión das facturas ou documentos substitutivos poderá ser cumprida por medios electrónicos que garantan a autenticidade da orixe e a integridade do seu contido, sempre que o destinatario dese o seu consentimento.

O consentimento poderase formular de forma expresa por calquera medio, verbal ou escrito. En calquera momento, o destinatario que estea a recibir facturas ou documentos substitutivos electrónicos poderá comunicar ao fornecedor o seu desexo de recibilos en papel. En tal caso, o fornecedor deberá respectar o dereito do seu cliente e proceder no sentido solicitado a partir da recepción do comunicado.

A expedición de documentos nun soporte dado, en papel ou electrónico, non condicionará o medio por que se deban remitir nun momento ulterior ao mesmo destinatario, ou o medio por que se deban remitir as facturas rectificativas relacionadas con aqueles, ou os duplicados de facturas remitidas con anterioridade.

2. Para efectos do establecido no artigo 18.1.a) do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, será válida calquera sinatura electrónica recoñecida, cuxa definición segundo o artigo 3.3 da Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica, consiste en calquera sinatura electrónica avanzada baseada nun certificado recoñecido e xerada mediante un dispositivo seguro de sinatura.

3. Cando as facturas ou documentos substitutivos sexan remitidos electronicamente e a opción utilizada para garantir a autenticidade da súa orixe e integridade de contido sexa a utilización dun sistema de sinatura electrónica recoñecida, conforme o establecido no artigo 18.1.a) do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, a sinatura electrónica aplicada será a que derive da utilización do certificado do expedidor do documento, aínda que sexa este o destinatario ou un terceiro

que interveña na expedición en nome e por conta do obrigado tributario.

As copias das facturas expedidas por medios electrónicos, remitidas aos empresarios ou profesionais que realicen as operacións, mesmo no suposto de facturación polo destinatario ou por un terceiro en nome e por conta do suxeito pasivo, incorporarán as sinaturas electrónicas nos mesmos termos indicados no parágrafo anterior.

4. Cando se trate dun sistema de facturación electrónica baseado en acordos de troca electrónica de datos (EDI), tal como se define no artigo 2 da Recomendación 1994/820/CE da Comisión, do 19 de outubro de 1994, relativa aos aspectos xurídicos da troca electrónica de datos, entre expedidor e destinatario, conforme o previsto no artigo 18.1.b) do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, no acordo de troca electrónica de datos entre as partes débese reflectir con precisión cales son os medios ou procedementos implementados no sistema de facturación que permitan garantir a autenticidade de orixe e a integridade de contido dos documentos trocados.

5. As facturas e documentos substitutivos remitidas electronicamente asinadas con certificados caducados, revogados ou suspendidos no momento da súa expedición non se considerarán validamente remitidas aos seus destinatarios nin recibidas por estes.

Artigo 3. *Autorización de sistemas de facturación electrónica por proposta do contribuínte.*

1. Cando o sistema utilizado polo expedidor de facturas electrónicas para garantir a autenticidade de orixe e a integridade do contido das facturas ou documentos substitutivos remitidos electronicamente non teña cabida de forma expresa nalguna das alíneas a e b do artigo 18.1 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, o obrigado á expedición delas deberá presentar unha solicitude de autorización de forma previa ante a Axencia Estatal de Administración Tributaria dirixida ao director do Departamento de Inspección Financeira e Tributaria.

Na solicitude deberá describir cales son os elementos ou medios que propón aplicar para que fiquen garantida a autenticidade de orixe e a integridade de contido dos documentos electrónicos remitidos, de modo que estas garantías poidan ser verificadas pola Administración tributaria en calquera momento ulterior á súa remisión durante o prazo que resulte do disposto para o efecto pola Lei xeral tributaria.

2. Os elementos ou medios de control utilizados non están suxeitos a priori a ningunha restrición conceptual nin tecnolóxica, mais deberán ser detallados polo solicitante e estar ao dispor do destinatario ou dunha entidade terceira que actúe como terceira parte de confianza do sistema, caso en que a citada entidade terceira deberá ser identificada na solicitude. Estes elementos ou medios de control serán accesibles á Administración tributaria durante o prazo que resulte do disposto para o efecto pola Lei xeral tributaria para os efectos de esta poder verificar as propiedades de autenticidade de orixe e integridade de contido dos documentos recibidos.

Cando a solicitude presentada non conteña todos os elementos que sexan necesarios para permitir a verificación dos requisitos exixidos normativamente, poderase requirir o solicitante para que no prazo de 10 días, contados a partir do día seguinte ao da notificación do requirimento, emende os defectos que padeza, con indicación de que, se así non o fixer, se será por desistido e se procederá ao arquivo da solicitude sen máis trámite. Cando o requirimento de emenda fose atendido en prazo pero non se entendan emendados os defectos observados, notificaráselle ao solicitante a denegación da solicitude de acordo co previsto no número 4 seguinte.

3. Para efectuar a mencionada verificación, o Departamento de Inspección Financeira e Tributaria poderá pedir a información complementaria que entenda necesaria para comprobar a exactitude do declarado polo solicitante e efectuar as comprobacións adicionais que coide convenientes.

4. Unha vez verificado o cumprimento dos requisitos establecidos nesta orde, o director do Departamento de Inspección Financeira e Tributaria acordará a autorización para expedir facturas electrónicas consonte o sistema proposto polo solicitante asignándolle unha referencia identificativa. Na resolución describiranse as condicións en que a autorización se entende concedida. En caso contrario, no escrito de denegación da autorización deberase motivar a causa que impide a autorización. O acordo que se dite será impugnabile en alzada ante o director xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria.

5. O director do Departamento de Inspección Financeira e Tributaria resolverá sobre a solicitude de admisión nun prazo de seis meses. Se, por calquera motivo, a verificación non tiver finalizado nese prazo ou non se tiver ditado resolución expresa, a solicitude poderase entender desestimada por silencio administrativo.

6. Poderán solicitar a autorización a que se refire este artigo os empresarios ou profesionais ou calquera outra persoa ou entidade obrigada á expedición de facturas ou documentos substitutivos establecida ou residente en España.

Artigo 4. *Facturas electrónicas recibidas de países terceiros.*

1. Para os efectos de garantir a autenticidade de orixe e a integridade do contido, os requisitos exixibles ás facturas ou documentos substitutivos electrónicos recibidos de países terceiros serán os mesmos que os que deben cumprir os expedidos e remitidos en territorio español, independentemente do soporte e formato electrónico deles.

2. Cando se trate de documentos recibidos por medios electrónicos e o sistema utilizado para garantir a autenticidade de orixe e a integridade do contido deles sexa a utilización dun mecanismo de sinatura electrónica, esta deberá ser unha sinatura electrónica recoñecida, tendo tal consideración a que, conforme a alínea a) do número 1 do artigo 18 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, cumpra o disposto nos números 2, 6 e 10 do artigo 2 da Directiva 1999/93/CE do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999, que establece un cadro comunitario para a sinatura electrónica, que se corresponde co concepto recollido no noso ordenamento interno no artigo 3.3 da Lei 59/2003, do 19 de decembro, de sinatura electrónica.

3. No caso de que o sistema utilizado para a remisión de facturas ou documentos substitutivos por medios electrónicos sexa o de sinatura electrónica recoñecida, corresponderalle ao destinatario do documento residente en España, previamente a aceptar a recepción, asegurarse de que a sinatura electrónica utilizada é unha sinatura electrónica recoñecida conforme o disposto no parágrafo anterior.

O disposto no parágrafo anterior poderase cumprir, entre outros, por algún dos seguintes medios:

a) Cando o certificado en cuestión sexa expedido por unha autoridade de servizos de certificación residente nalgún dos países da Unión Europea, bastará con que se cumpra algún dos seguintes requisitos:

1.º Que o certificado indique no seu propio contido que se trata dun certificado cualificado ou recoñecido, no senso regulado na Directiva 1999/93/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999, e que a entidade de certificación expedidora sexa residente nal-

gún país da Unión Europea e teña accesibles e públicas as súas prácticas e políticas de certificación, con especial recoñecemento do cumprimento dos requisitos exixibles nesa directiva ás entidades expedidoras de certificados recoñecidos ou cualificados.

2.º Que a entidade de certificación estea acreditada nese senso por unha entidade establecida na Unión Europea conforme un sistema voluntario de acreditación destinado a mellorar os niveis de provisión de servizos de certificación, con base no número 2 do artigo 3 da Directiva 1999/93/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999.

3.º Que a entidade de certificación estea inscrita con esa condición nalgún rexistro público controlado pola autoridade competente do Estado membro en materia de sinatura electrónica ou por unha autoridade competente en materia de control fiscal dese país, en materia do imposto sobre o valor engadido ou de impostos directos.

b) Respecto dos certificados expedidos por unha autoridade de servizos de certificación non residente nalgún dos países da Unión Europea, deberase probar que o certificado ten a condición de certificado recoñecido ou cualificado e que a entidade expedidora del está igualmente cualificada para a expedición de tales certificados, por algunha das seguintes opcións:

1.ª Que o fornecedor de servizos de certificación cumpra os requisitos establecidos na Directiva 1999/93/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999, e fose acreditado no cadro dun sistema voluntario de acreditación establecido nun Estado membro.

2.ª Que un fornecedor de servizos de certificación establecido na Unión Europea, que cumpra as prescricións da Directiva 1999/93/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de decembro de 1999, avale o certificado.

3.ª Que o certificado ou o fornecedor de servizos de certificación estean recoñecidos en virtude dun acordo bilateral ou multilateral entre a Unión Europea e países terceiros ou organizacións internacionais.

4. O destinatario deberá dispor do software de verificación de sinatura e do procedemento que lle permita comprobar a validez dos certificados estranxeiros, nos mesmos termos que o disposto no terceiro parágrafo do número 4 do artigo 6 desta orde.

Artigo 5. *Obrigacións do expedidor na conservación das facturas e documentos substitutivos.*

1. Os empresarios ou profesionais deberán conservar, durante o prazo que resulte do disposto pola Lei xeral tributaria, os documentos a que se refire o artigo 19.1 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación.

Esta obrigación poderá ser realizada directamente polo propio obrigado tributario ou por un terceiro, actuando este último en nome e por conta do primeiro, con quen deberá ter o correspondente acordo de prestación de servizos. En calquera caso, o obrigado tributario será o único responsable do cumprimento de todas as obrigacións que se establecen no artigo 19.1 do citado regulamento, debéndose asegurar da existencia das copias de seguranza necesarias e de que se apliquen as medidas técnicas e os plans de continxencias necesarios que permitan garantir a recuperación dos arquivos informáticos en caso de sinistro ou avaría do sistema informático en que se almacenan as facturas ou documentos substitutivos electrónicos.

2. Enténdese por copia dunha factura ou documento substitutivo, en soporte papel, un documento que teña o mesmo soporte, formato e contido que o orixinal,

podendo conter algún distintivo que así o indique, como é a expresión «copia». Nas facturas ou documentos substitutivos electrónicos, a copia é un ficheiro idéntico ao orixinal. Cando o orixinal fose asinado electronicamente, a copia refírese ao ficheiro asinado.

Enténdese por matriz dunha factura ou documento substitutivo, ou conxunto de facturas ou documentos substitutivos expedidos, un conxunto estruturado de datos, táboas, base de datos ou sistema de ficheiros que conteñen todos os datos reflectidos nas facturas ou documentos substitutivos xunto aos programas ou aplicacións que lle permitan ao expedidor a xeración das facturas ou documentos substitutivos e a obtención de copias e de duplicados.

3. A xestión da conservación dos documentos expedidos a que se refire o artigo 19 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, e das copias ou matrices deses documentos, débese facer ordenadamente, de modo que, calquera que for o seu formato e soporte, e en especial cando este sexa electrónico, se garanta a lexibilidade de tales documentos, copias ou matrices, debendo o obrigado tributario facilitar, se for o caso, por requirimento da Administración tributaria, o desciframento e a descodificación de datos non autoexplicativos.

Así mesmo, o obrigado tributario deberá facilitar o acceso completo e sen demora inustificada a tales documentos, entendéndose por tal aquel que permita a consulta directa de todos e cada un dos documentos, copias ou matrices conservados, calquera que for o seu soporte.

Cando se utilice un sistema informático no mantemento e conservación dos documentos expedidos e as copias ou matrices dos documentos e, por tanto, estes teñan un soporte electrónico, tanto nun sistema de almacenamento local como remoto, o acceso completo débese entender como aquel que permita unha consulta en liña aos datos que permita a visualización dos documentos con todo o detalle do seu contido, a procura selectiva por calquera dos datos que se deban reflectir nos libros rexistro regulados no artigo 62 e seguintes do Real decreto 1624/1992, do 29 de decembro, que aproba o Regulamento do imposto sobre o valor engadido, a copia ou descarga en liña nos formatos orixinais e a impresión en papel daqueles documentos que sexan necesarios para os efectos da verificación ou documentación das actuacións de control fiscal.

Artigo 6. *Obrigacións dos destinatarios na conservación electrónica das facturas e documentos substitutivos.*

1. Os empresarios ou profesionais deberán conservar, durante o prazo que resulte do disposto pola Lei xeral tributaria, os documentos a que se refire o artigo 19.1 do Regulamento de regulación das obrigacións de facturación.

Cando as facturas ou documentos substitutivos se reciban en soporte electrónico, acompañadas dunha sinatura electrónica recoñecida ou de calquera outra admitida ou homologada pola Axencia Estatal de Administración Tributaria, o destinatario deberá proceder á verificación da sinatura e dispor do procedemento de control interno que ao seu xuízo considere apropiado, que lle permita verificar a validez dos certificados utilizados.

2. A obrigación de conservación refírese ás facturas e documentos substitutivos recibidos no formato e soporte orixinal en que estes foron remitidos, salvo que o destinatario opte por algunha das formas alternativas de conversión autorizadas determinadas nos artigos 7 e 8 desta orde, caso en que a conservación se referirá a estes formatos e soportes.

Calquera conversión de soporte ou de formato dos documentos recibidos distinta das previstas nos artigos 7

e 8 desta orde efectuada polo destinatario dará orixe a un novo documento que non terá a consideración de documento orixinal.

3. A xestión da conservación das facturas e documentos substitutivos recibidos débese facer ordenadamente, de modo que calquera que for o seu formato e soporte, e en especial cando este sexa electrónico, se garanta a súa lexibilidade, debendo o obrigado tributario facilitar, se é o caso, a requirimento da Administración tributaria, a descifraxe e a descodificación dos datos non autoexplicativos.

4. O obrigado tributario debe facilitar o acceso completo e sen demora inxustificada ás facturas ou documentos substitutivos recibidos, entendéndose por tal aquel que permita a consulta directa de todos e cada un deles, calquera que for o seu soporte.

Cando se utilice un sistema informático no mantemento e conservación dos documentos e, por tanto, estes teñan un soporte electrónico, tanto nun sistema de almacenamento local como remoto, o acceso completo débese entender como aquel que posibilite unha consulta en liña dos datos que permita a visualización dos documentos con todo o detalle do seu contido, a procura selectiva por calquera dos datos que se deban reflectir nos libros rexistro regulados no artigo 62 e seguintes do Real decreto 1624/1992, do 29 de decembro, a copia ou descarga en liña nos formatos orixinais e a impresión en papel das facturas e documentos substitutivos que sexan necesarios para os efectos da verificación ou documentación das actuacións de control fiscal.

Cando entre as facturas ou documentos substitutivos recibidos existan documentos electrónicos en cuxa remisión se optou pola utilización de sinatura electrónica nos termos dos artigos anteriores desta orde como medio para garantir a autenticidade da súa orixe e integridade do contido, o destinatario deberá conservar de forma ordenada, alén das facturas e documentos substitutivos electrónicos recibidos, as sinaturas electrónicas asociadas a cada un deles, cando non veñan incluídas no propio ficheiro que conteña cada documento. Así mesmo, deberá dispor dos dispositivos de verificación de sinatura e dun procedemento de control interno que garanta de forma adecuada a validez dos certificados electrónicos utilizados polos expedidores, de modo que se advirtan aqueles que poidan estar caducados, revogados ou suspendidos no momento da expedición.

5. Cando o emisor e/ou receptor de facturas e documentos substitutivos electrónicos sexa un terceiro que actúa en nome e por conta dos obrigados tributarios, deberá cumprir cos requisitos expresados anteriormente. Non obstante, cumpridos estes, poderán pór ao dispor dos seus clientes aplicacións informáticas que xestionen un repositorio de facturas e documentos substitutivos emitidos ou recibidos, segundo corresponda, xunto coa sinatura electrónica xerada ou verificada nos termos desta orde, proporcionando un código de autenticación de mensaxes asociado a cada documento. Este código permitirá o acceso ao documento asociado existente no repositorio e garantirá, ao que accede, que cumpre cos requisitos previstos nesta orde.

No suposto do parágrafo anterior, un documento impreso en papel con este código é válido, como no artigo 8, sempre que se manteña o mencionado repositorio en que se encontra o documento e a súa sinatura electrónica, exista un mecanismo de verificación da sinatura nel e se poida acceder de forma completa ao documento mediante o código electrónico de autenticación.

Artigo 7. *Dixitalización certificada de facturas recibidas e documentos substitutivos recibidos e doutros documentos ou comprobantes.*

1. Os obrigados tributarios poderán proceder á dixitalización certificada das facturas, documentos substitutivos e de calquera outro documento que conserven en papel que teña o carácter de orixinal.

As facturas, documentos substitutivos e outros documentos así dixitalizados permitirán que o obrigado tributario poida prescindir dos orixinais en papel que lles serviron de base.

2. Enténdese por dixitalización certificada o proceso tecnolóxico que permite, mediante a aplicación de técnicas fotoelectrónicas ou de escáner, converter a imaxe contida nun documento en papel nunha imaxe dixital codificada conforme algún dos formatos estándares de uso común e cun nivel de resolución que sexan admitidos pola Axencia Estatal de Administración Tributaria.

Este proceso de dixitalización deberá cumprir os seguintes requisitos:

a) Que o proceso de dixitalización sexa realizado polo propio obrigado tributario ou ben por un terceiro prestador de servizos de dixitalización, en nome e por conta daquel, utilizando en ambos os casos un software de dixitalización certificado nos termos do número 3 deste mesmo artigo.

b) Que o proceso de dixitalización utilizado garanta a obtención dunha imaxe fiel e íntegra de cada documento dixitalizado e que esta imaxe dixital sexa asinada con sinatura electrónica nos termos dos artigos anteriores desta orde con base nun certificado electrónico instalado no sistema de dixitalización e invocado polo software de dixitalización certificada. Este certificado debe corresponder ao obrigado tributario cando a dixitalización certificada a realice el mesmo ou ao prestador de servizos de dixitalización noutro caso. Un ou outro, segundo corresponda, deberá dispor dos procedementos e controis necesarios para garantir a fidelidade do proceso de dixitalización certificada.

c) Que o resultado da dixitalización certificada se organice arredor dunha base de datos documental e que por cada documento dixitalizado se conserve un rexistro de datos con todos os campos exhibibles no mantemento dos libros de rexistros incluídos nos artigos 62 e seguintes do Real decreto 1624/1992, do 29 de decembro, alén dun campo en que se conteña a imaxe binaria do documento dixitalizado ou que enlace co ficheiro que a conteña, en ambos os casos coa sinatura electrónica da imaxe do documento conforme se indica na alínea b).

d) Que o obrigado á conservación dispoña do software de dixitalización certificado coas seguintes funcionalidades:

1.ª Sinatura da base de datos que garanta a integridade de datos e imaxes ao feche de cada período de liquidación a que estea sometido o obrigado tributario.

2.ª Acceso completo e sen demora inxustificada á base de datos. Para estes efectos, enténdese por acceso completo aquel que posibilite unha consulta en liña dos datos que permita a visualización dos documentos con todo o detalle do seu contido, a procura selectiva por calquera dos datos que se deban reflectir nos libros rexistro regulados no artigo 62 e seguintes do Real decreto 1624/1992, do 29 de decembro, a copia ou descarga en liña nos formatos orixinais e a impresión en papel daqueles documentos que sexan necesarios para os efectos da verificación ou documentación das actuacións de control fiscal.

3. As entidades desenvolvedoras que desexen homologar software de dixitalización que cumpran os

requisitos do número 2 deste artigo deberán cumprir os seguintes trámites:

a) As entidades interesadas presentarán unha solicitude ante o director do Departamento de Informática Tributaria da Axencia Estatal de Administración Tributaria que deberá conter unha declaración responsable de cumprimento dos requisitos exixidos nesta orde, acompañada da documentación que demostre o seu cumprimento.

En particular, o solicitante deberá presentar, xunto coa solicitude, as normas técnicas en que se basee o procedemento de dixitalización certificada que pretenda homologar, ben como os protocolos ou normas e procedementos de seguranza, de control e de explotación referidos á creación e consulta da base de datos documental que conteña as imaxes dixitalizadas dos documentos orixinais en papel subministrados polo obrigado tributario e os mecanismos de sinatura electrónica utilizados.

b) Adicionalmente, a documentación presentada deberá conter un informe emitido por unha entidade de auditoría informática independente con solvencia técnica demostrada no ámbito da análise e a avaliación da actividade desenvolvida, no cal se exprese a opinión acerca do cumprimento, por parte da entidade solicitante, das condicións establecidas nesta orde para a admisión do seu sistema de dixitalización certificada cuxa homologación se solicita e sobre os procedementos utilizados.

c) Cando a solicitude presentada non conteña todos os elementos que sexan necesarios para permitir a verificación dos requisitos exixidos normativamente, poderase requirir o solicitante para que no prazo de 10 días, contados a partir do día seguinte ao da notificación do requirimento, emende os defectos que padeza, con indicación de que, se así non o fixer, se terá por desistido e se procederá ao arquivo da solicitude sen máis trámite. Cando o requirimento de emenda fose atendido en prazo pero non se entendan emendados os defectos observados, notificaráselle ao solicitante a denegación de acordo co previsto na alínea e) seguinte.

d) Para efectuar a mencionada verificación, o Departamento de Informática Tributaria poderá pedir canta información complementaria entenda necesaria para comprobar a exactitude do declarado polo solicitante, ben como efectuar as comprobacións adicionais que crea convenientes.

e) Unha vez verificado o cumprimento dos requisitos establecidos nesta orde, o director do Departamento de Informática Tributaria acordará a homologación do software de dixitalización presentado e a súa inclusión nunha lista que se fará pública na páxina web da Axencia Estatal de Administración Tributaria, www.agenciatributaria.es. Na resolución describiranse as condicións en que a solicitude se entende concedida e a referencia identificativa dela. En caso contrario, no escrito de denegación da autorización deberase motivar a causa que impide a autorización. O acordo que se dite será impugnabile enalzada ante o director xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria.

f) O director do Departamento de Informática Tributaria resolverá acerca da solicitude de admisión nun prazo de seis meses. Se a verificación non tiver finalizado nese prazo, ou non se tiver ditado resolución expresa, a solicitude poderse entender desestimada por silencio administrativo.

g) Poderá efectuar a solicitude a que se refire este artigo calquera entidade desenvolvedora establecida en España ou en calquera outro Estado membro da Unión Europea.

Artigo 8. *Impresión de facturas e documentos substitutivos remitidos en formato electrónico.*

En xeral, as facturas e documentos substitutivos remitidos electronicamente deben ser conservados polos des-

tinarios no mesmo formato electrónico de remisión, sen conversión ningunha, xunto cos medios que garantan a súa autenticidade de orixe e integridade do contido. Non obstante, cando os documentos sexan remitidos por medios electrónicos e asinados con sinatura electrónica nos termos dos artigos anteriores desta orde, os contribuíntes destinatarios que desexen conservarlas de forma impresa en papel, despois de verificada a sinatura, poderán realizar a conversión de soporte mediante a correspondente opción de software que permita a impresión en papel, xunto aos contidos do documento, de dous conxuntos de códigos PDF-417, considerados como as respectivas marcas gráficas de autenticación, no primeiro dos cales se incluírá integramente o contido dos datos da factura ou documento substitutivo, tal e como foron asinados na súa expedición, e no segundo a sinatura electrónica do ficheiro anterior e todos os elementos que de forma estandarizada permitan, despois da lectura, a verificación da sinatura. No suposto de estar a sinatura electrónica embebida no ficheiro que contén a factura ou documento substitutivo ou de que os datos do documento estean contidos no formato de sinatura electrónica, bastará coa impresión dun só conxunto de marca gráfica que inclúa todos os datos do ficheiro ou formato de sinatura electrónica.

As marcas gráficas terán as seguintes características:

a) Deben permitir a lectura para a rexeneración dos ficheiros orixinais e manterán unha redundancia de datos para posibilitar a lectura, mesmo cando o código se deteriorase en parte. Esta característica conseguirase utilizando o nivel de corrección de erros 5 da especificación citada na alínea c deste artigo. Deberase utilizar a compactación en modo Bite (Bite compaction BC mode) para permitir a codificación da información en formato BASE code 64.

b) As marcas situaranse nunha área de impresión rectangular cuxo vértice superior esquerdo terá sempre a mesma coordenada absoluta respecto do vértice superior esquerdo do papel, que terá formato DIN A4, impreso en posición vertical.

c) Para non limitar o tamaño máximo de datos empregárase o procedemento Macro PDF417. Non se deberá utilizar o procedemento denominado Truncated PDF417, o que permitirá garantir a lectura das marcas gráficas xeradas. Para incluír a descrición de cada ficheiro na marca gráfica débense empregar os campos de información opcional definidos na propia especificación do procedemento.

d) Para os efectos deste número enténdese por PDF417 un código de barras multilinear segundo a especificación Uniform Symbol Specification-PDF417 publicada pola Asociación para o Desenvolvemento de Estándares (AIM) acreditada por American National Standards Institute.

Artigo 9. *Expedición e conservación de facturas e documentos substitutivos fóra do territorio español.*

1. Os obrigados á conservación das facturas ou documentos substitutivos destinatarios dos exemplares orixinais e os expedidores, respecto das copias ou matrices deses documentos, poderán determinar o lugar de cumprimento desa obrigaçión en territorio español ou no estranxeiro, coa condición de poren ao dispor do órgano da Administración tributaria que estea a desenvolver unha actuación dirixida á comprobación da súa situación tributaria, ante calquera solicitude dese órgano e sen demora inustificada, toda a documentación ou información así conservada.

2. Cando a conservación se efectúe fóra de España, tal obrigaçión unicamente se considerará validamente cumprida se se realizar mediante o uso de medios electrón-

nicos que garantan o acceso completo ao sistema informático de almacenamento remoto e sen demora inxustificada, non sendo admisible, en consecuencia, o almacenamento fóra do territorio español cando os documentos estean en soporte papel.

Para os efectos do establecido no parágrafo anterior, enténdese por acceso completo ao sistema informático de almacenamento remoto aquel que posibilite unha consulta en liña dos datos que permita a visualización dos documentos con todo o detalle do seu contido, a procura selectiva de calquera dos datos que se deban reflectir nos libros rexistro regulados no artigo 62 e seguintes do Real decreto 1624/1992, do 29 de decembro, a copia ou descarga en liña nos formatos orixinais e a impresión en papel daqueles documentos que sexan necesarios para os efectos da verificación ou documentación das actuacións de control fiscal.

Cando o lugar seleccionado para a conservación polo propio obrigado tributario, ou por un terceiro que actúe en nome e por conta do obrigado tributario, sexa un país terceiro non pertencente á Unión Europea ou co cal non exista un instrumento xurídico relativo á asistencia mutua cun ámbito de aplicación similar ao previsto pola Directiva 76/308/CEE do Consello, do 15 de marzo de 1976, sobre a asistencia mutua en materia de cobramento dos créditos correspondentes a determinadas exaccións, dereitos, impostos e outras medidas, e pola Directiva 77/799/CEE do Consello, do 19 de decembro de 1977, relativa á asistencia mutua entre as autoridades competentes dos Estados membros no ámbito dos impostos directos e dos impostos sobre as primas de seguros, e polo Regulamento (CE) n.º 1798/2003 do Consello, do 7 de outubro de 2003, relativo á cooperación administrativa no ámbito do imposto sobre o valor engadido e polo que se derroga o Regulamento (CEE) n.º 218/92, unicamente caberá a conservación de facturas ou documentos substitutivos neses países terceiros cando a conservación sexa realizada de forma directa polo propio obrigado tributario despois de comunicación á Axencia Estatal de Administración Tributaria ou cando a conservación sexa encomendada a terceiras persoas distintas do obrigado tributario seguindo o procedemento detallado no número 4 deste artigo.

3. O procedemento a seguir na autorización administrativa respecto á conservación electrónica de facturas e documentos substitutivos en países terceiros, nos termos do número anterior, resultará, así mesmo, aplicable aos supostos de autorización previstos en relación coa expedición de facturas ou documentos substitutivos polos clientes ou por terceiros prestadores de servizos de facturación non residentes en territorio español en nome e por conta de empresarios e profesionais residentes en España.

Este procedemento só poderá ser solicitado por empresarios ou profesionais establecidos ou residentes en España interesados na expedición ou no almacenamento das facturas ou documentos substitutivos respecto dos cales son suxeitos obrigados a expedir ou a conservar. Non se admitirán as solicitudes de prestadores de servizos residentes no estranxeiro que pretendan homologar os seus sistemas para prestar servizos a entidades residentes en España.

4. O procedemento a que se refiren os números anteriores será o seguinte:

a) Previamente á realización das actividades de expedición ou de almacenamento para a conservación de facturas ou documentos substitutivos, o interesado na expedición ou conservación dirixiralle unha solicitude de autorización ao director do Departamento de Xestión Tributaria da Axencia Estatal de Administración Tributaria, que será o órgano competente para resolver.

Para a tramitación da solicitude, o Departamento de Xestión Tributaria poderá solicitar os informes que considere convenientes.

b) Para a resolución do expediente, o interesado estará obrigado a facilitar calquera información que resulte necesaria para a Administración tributaria avaliar as garantías ofrecidas respecto do nivel dos accesos aos sistemas informáticos remotos e respecto da seguranza e confiabilidade nos sistemas, resultando exixibles as auditorías informáticas externas realizadas por entidades de recoñecido prestixio internacional.

No suposto de sistemas de expedición de facturas, valorarase se os sistemas de facturación electrónica propostos por residentes españois para operar no estranxeiro satisfán as garantías esenciais de autenticidade de orixe das facturas expedidas e a integridade dos contidos e se os contratos entre os obrigados e os clientes ou terceiros expedidores se adecuan á legalidade.

A Administración tributaria poderá requirir, cando se trate dun país terceiro distinto dos integrados na Unión Europea, entre outros requisitos, o compromiso escrito da Administración fiscal onde reside o sistema de datos remoto de colaboración coa Administración fiscal española en caso necesario. Para estes efectos, deberase permitir aos auditores informáticos españois designados a colaboración activa cos existentes, se for o caso, no país remoto para a realización dos traballos de análise ou auditoría de tales sistemas informáticos de almacenamento remoto e, cando proceder, de obtención da información relacionada coa facturación alí almacenada referida aos obrigados tributarios establecidos ou residentes en España. No suposto de tratarse dun país da Unión Europea resultará de aplicación a normativa europea sobre asistencia mutua.

c) Cando a solicitude presentada non conteña todos os elementos que sexan necesarios para permitir a verificación dos requisitos exixidos normativamente, poderase requirir o solicitante para que no prazo de 10 días, contados a partir do día seguinte ao da notificación do requirimento, emende os defectos que padeza, con indicación de que, se así non o fixer, se terá por desistido e se procederá ao arquivo da solicitude sen máis trámite. Cando o requirimento de emenda fose atendido en prazo pero non se entendan emendados os defectos observados, notificarase ao solicitante a denegación de acordo co previsto na alínea e seguinte.

d) Após a análise da información fornecida xunto ao escrito inicial e da expresamente requirida e da práctica das probas que se consideren necesarias, o órgano que coñece do sistema emitirá o correspondente ditame que servirá de base para que o director do Departamento de Xestión Tributaria adopte o acordo que corresponda.

e) Unha vez verificado o cumprimento dos requisitos establecidos nesta orde, o director do Departamento de Xestión Tributaria acordará a autorización solicitada asignándolle unha referencia identificativa. No acordo poderanse establecer condicións específicas para a aceptación do sistema de expedición ou de almacenamento solicitado.

En caso de denegación da autorización deberase motivar a causa que impide a autorización. O acordo que se dite será impugnabile enalzada ante o director xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria.

f) O prazo para resolver o expediente é de seis meses. Se ao final do prazo non se tiver ditado resolución expresa, a solicitude poderase entender desestimada por silencio administrativo.

Disposición adicional primeira. *Outras obrigacións formais.*

Para facilitar a práctica das comprobacións administrativas en relación aos documentos que se regulan nesta

orde deberanse conservar, durante os prazos que resulten da normativa tributaria, os datos en soporte informático lexibles e tratables por outros sistemas informáticos distintos a aqueles que se utilizaron na súa xeración.

Para isto, as aplicacións informáticas utilizadas polo contribuínte na xeración dos datos deberán dispor da adecuada funcionalidade de exportación de datos que garanta, se for o caso, a súa importación por outros sistemas e aplicacións informáticas distintas ás utilizadas polo contribuínte no momento da súa xeración e que sexan accesibles no mercado no momento en que a Administración tributaria necesite comprobar os datos do contribuínte.

Disposición adicional segunda. *Réxime dos sistemas de facturación telemática autorizados.*

1. Todos os sistemas de troca de facturación por medios telemáticos autorizados na data de entrada en vigor desta norma, conforme o número cuarto da Orde do 22 de marzo de 1996, que dita as normas de aplicación do sistema de facturación telemática previsto no artigo 88 da Lei 37/1992, do 28 de decembro, do imposto sobre o valor engadido, continuarán sendo válidos.

2. Todos os sistemas de facturación aprobados conforme o punto 2 do punto quinto da Orde HAC/3134/2002, do 5 de decembro, sobre un novo desenvolvemento do réxime de facturación telemática previsto no artigo 88 da Lei 37/1992, do 28 de decembro, do imposto sobre o valor engadido, e no artigo 9 bis do Real decreto 2402/1985, do 18 de decembro, que regula o deber de expedir e entregar factura que incumbe aos empresarios e profesionais, continúan sendo válidos conforme as condicións autorizadas sen que precisen dunha nova autorización conforme esta orde.

3. Non serán admisibles modificacións en tales sistemas autorizados salvo que sexan necesarias para adaptalos aos novos requisitos establecidos polo Regulamento de regulación das obrigacións de facturación, aprobado polo artigo primeiro do Real decreto 1496/2003, do 28 de novembro, e desenvolvido por esta orde.

En caso de que sexa necesaria unha modificación nos sistemas autorizados, os interesados deberán comunicalo previamente ao Departamento de Inspección Financeira e Tributaria, que deberá resolver atendendo exclusivamente ao cumprimento dos requisitos exigibles en tal regulamento e nesta orde.

Disposición adicional terceira. *Certificados electrónicos das entidades prestadoras de servizos de certificación e sinatura electrónica.*

No ámbito desta orde, as entidades prestadoras de servizos de certificación e sinatura electrónica poderán desenvolver a súa actividade prestadora tamén no caso de que esta se deba realizar con certificados electrónicos emitidos por esas entidades, co alcance e límites previstos na correspondente declaración de prácticas de certificación.

Disposición derogatoria única.

Queda derogada a Orde HAC/3134/2002, do 5 de decembro, sobre un novo desenvolvemento do réxime de facturación telemática previsto no artigo 88 da Lei 37/1992, do 28 de decembro, do imposto sobre o valor engadido, e no artigo 9 bis do Real decreto 2402/1985, do 18 de decembro.

Disposición derradeira primeira. *Habilitación do director xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria.*

Autorízase o director xeral da Axencia Estatal de Administración Tributaria para ditar cantas resolucións sexan necesarias para a aplicación desta orde.

Disposición derradeira segunda. *Entrada en vigor.*

Esta orde entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no Boletín Oficial del Estado.

Madrid, 10 de abril de 2007.– O vicepresidente segundo do Goberno e ministro de Economía e Facenda, Pedro Solbes Mira.

MINISTERIO DO INTERIOR

7868 *REAL DECRETO 477/2007, do 13 de abril, polo que se modifica o Real decreto 307/2005, do 18 de marzo, polo que se regulan as subvencións en atención a determinadas necesidades derivadas de situacións de emerxencia ou de natureza catastrófica, e se establece o procedemento para a súa concesión. («BOE» 90, do 14-4-2007, e «BOE» 94, do 19-4-2007.)*

O Real decreto 307/2005, do 18 de marzo, polo que se regulan as subvencións en atención a determinadas necesidades derivadas de situacións de emerxencia ou de natureza catastrófica, e se establece o procedemento para a súa concesión, introduciu unha serie de melloras respecto da normativa anterior para atender este tipo de situacións, ao mesmo tempo que adaptaba os procedementos de concesión á Lei 38/2003, do 17 de novembro, xeral de subvencións.

Non obstante, a posta en práctica do citado Real decreto 307/2005, do 18 de marzo, desde a súa entrada en vigor, puxo de manifesto a necesidade da súa revisión co fin de dar unha mellor resposta da Administración xeral do Estado ás necesidades reais que se poñen de manifesto cando se produce unha situación de emerxencia ou de natureza catastrófica.

Os numerosos acontecementos destas características que se viñeron sucedendo no territorio español nos últimos anos, xa como consecuencia de inundacións por enchentes de ríos, temporais de chuvia e vento, ou incendios forestais, afectan cada vez máis núcleos urbanos de poboación, polo que os danos afectan, non só os inmobles destinados a vivendas, senón, con maior frecuencia, aquelas actividades de carácter mercantil, industrial, comercial ou de servizos que se desenvolven neles.

Neste senso, preténdese estender o ámbito de protección deste real decreto a aqueles cidadáns que viron interrompida bruscamente a súa actividade profesional a causa dun feito catastrófico, coadxuvando, mediante a concesión das subvencións que se recollen nesta norma, ao restablecemento e rápida recuperación do seu medio ordinario de subsistencia.

Por outra parte, as subvencións que se destinan á reparación ou rehabilitación das vivendas afectadas ampliáanse a aqueles danos que se producen nos elementos comúns de uso xeral dunha comunidade de propietarios en réxime de propiedade horizontal, que impiden, de igual maneira que os danos sufridos no interior de cada unha delas, o normal desenvolvemento das actividades